

**„ROMÂNIA DUPĂ 20 DE ANI:
SCHIMBĂRI ȘI PROBLEME SOCIALE.
CALITATEA VIEȚII, ÎNCOTRO?”
12–13 FEBRUARIE 2010**

**GABRIELA NEAGU
FLAVIUS MIHALACHE**

Institutul de Cercetare a Calității Vieții este unul dintre rezultatele democrației și libertății instituite în 1990 în România, pentru că numai într-o țară liberă, democratică oamenii pot vorbi deschis, obiectiv despre viața lor, cu tot ceea ce presupune aceasta: satisfacții și împliniri, așteptări și dezamăgiri, opțiuni și decizii. Aniversăm, așadar, nu doar două decenii de democrație, ci două decenii de activitate dedicată exclusiv cercetării calității vieții românilor.

Institutul de Cercetare a Calității Vieții, institut unic în România prin domeniul său de activitate și printre puținele din Europa, și-a sărbătorit cei 20 de ani de existență printr-o sesiune specială de comunicări științifice – „România după 20 de ani: schimbări și probleme sociale. Calitatea vieții, încotro?” în luna februarie a acestui an. La eveniment au participat membrii ai Asociației Române de Sociologie, cercetători din ICCV și din alte institute de cercetare din țară, cadre didactice ale instituțiilor de învățământ superior din România, invitați.

Debutul acestei întâlniri a avut loc în Aula Academiei Române, unde participanții au dezbătut, pe parcursul a trei secțiuni plenare, probleme actuale și de mare importanță pentru societatea românească: riscurile și provocările cărora va trebui să le facă față România în următorii ani, rolul pe care l-a deținut și pe care trebuie să-l îndeplinească în continuare sociologia în evoluția societății noastre, strategiile și programele sociale, economice, politice inițiate și coordonate de către administrația centrală etc.

Prof. dr. Cătălin Zamfir, directorul Institutului de Cercetare a Calității Vieții a deschis dezbaterile conferinței „România după 20 de ani: schimbări și probleme sociale. Calitatea vieții, încotro?”. În alocuțiunea sa, prof. univ. dr. Cătălin Zamfir, directorul ICCV, membru corespondent al Academiei Române, a ilustrat principalele direcții de cercetare ale institutului, pe toată perioada celor două decenii de activitate

---

Adresa de contact a autorilor: Neagu Gabriela, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, email: gabi.neagu@iccv.ro; Flavius Mihalache, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, email: fmihalache@iccv.ro.

a ICCV, menționând că, încă din anul 1990, în institut s-au făcut cercetări concrete în temeiul unor indicatori pe baza cărora se poate identifica variația calității vieții și s-au întocmit o serie de rapoarte. S-au înregistrat trei vârfuri ale sărăciei – în 1992–1993, în 1997–2000, acum România confruntându-se cu un al treilea șoc, determinat de criza economică mondială. În principal, standardul de viață și confuzia mediului social-politic reprezintă sursa principală a insatisfacției colective. La rândul său, ministrul Dezvoltării Regionale și Turismului a salutat conferința și și-a manifestat interesul pentru dezvoltarea de parteneriate între minister și cercetarea științifică.

În cadrul celor două secțiuni plene, „Societatea românească în următorii cinci ani: riscuri și provocări” și „Rolul sociologiei în societate” au prezentat comunicări științifice prof. dr. Ioan Mărginean, director adjunct al Institutului de Cercetare a Calității Vieții, prof. dr. Traian Rotariu și conf. dr. Dan Chiribucă, de la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, prof. dr. Nicu Gavriluță de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, prof. dr. Elena Zamfir, de la Universitatea de Vest din Timișoara, prof. dr. Vladimir Pasti de la Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București, conf. dr. Sergiu Bălătescu de la Universitatea din Oradea, prof. dr. Ilie Bădescu și prof. dr. Dan Banciu de la Universitatea din București și Institutul de Sociologie al Academiei.

Cele 14 secțiuni ale conferinței au reunit 194 de comunicări, ce au acoperit un cadru tematic vast (calitatea vieții, politici sociale, dezvoltare socială, capital social, devianță, securitate, justiție socială etc.). Prezentările pe secțiuni s-au desfășurat, în paralel, în șapte săli ale ICCV și ale altor institute din cadrul INCE.

Cele mai multe comunicări, în număr de 23, au fost înscrise la secțiunea *Dezvoltare socială – Inovație socială* (moderatori prof. univ. dr. Cătălin Zamfir și cercetător științific Cosmin Briciu). Dintre prezentările susținute cu această ocazie amintim: *Pilonul social al dezvoltării durabile* (Gheorghe Zaman, Institutul de Economie Națională, Academia Română), *O nouă amenințare: rațiunea limitată naște monștrii* (Cătălin Zamfir, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Ursul și puterile statului* (George Predoiu, Ștefan Ungurean, Universitatea Transilvania din Brașov), *Determinanți ai suportului social pentru inovație în România* (Sergiu Bălătescu, Universitatea din Oradea), *Abordarea apreciativă în schimbarea socială* (Ștefan Cojocaru, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași).

Secțiunea *Calitatea vieții: indicatori subiectivi* (moderatori prof. univ. dr. Ioan Mărginean și dr. Iuliana Precupețu) a reunit 13 comunicări pe tema condițiilor de viață, bunăstării subiective și a indicatorilor sociali. Cele mai multe dintre comunicări au abordat perspectiva comparativă sau analiza longitudinală în evidențierea aspectelor relevante pentru temele abordate: *Indicele dezvoltării umane. România din perspectivă internațională* (Ioan Mărginean, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Starea de spirit a populației în perioada de tranziție* (Iuliana Precupețu, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Mai fericiți în comunism* (Sergiu Bălătescu, Universitatea din

Oradea), *Variația în timp a unor indicatori de calitate a vieții* (Ștefan Ștefănescu, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română).

Secțiunea *Standardul de viață: veniturile și consumul populației* (moderator dr. Mariana Stanciu) a reunit patru lucrări având ca temă comună nivelul trai al populației: *Structură și inegalități în veniturile populației: dinamica ultimilor 20 de ani* (Simona Ilie, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Lumea ghetoului urban din România* (dr. Manuela Stănculescu, coord., Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Puterea de cumpărare a diferitelor categorii de venituri* (dr. Adina Mihăilescu, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română) și *Caracteristici ale consumului populației din România în ultimele două decenii* (dr. Mariana Stanciu, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română).

Panelul *Politici sociale, statul bunăstării, politici de incluziune, politici sectoriale* (moderator dr. Sorin Cace și dr. Ana-Maria Preoteasa) a inclus 13 comunicări pe tematica politicilor de incluziune socială, economiei sociale și a populației roma. Dintre acestea, enumerăm: *Capacitatea de absorbție și incluziune socială* (Sorin Cace, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Formarea continuă în cadrul politicilor de ocupare din România* (Ana-Maria Preoteasa și Claudia Petrescu, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Economia socială în România* (Daniel Arpinte, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română), *Strategia Națională de îmbunătățire a situației romilor* (Gelu Duminică, ADC Împreună și Sorin Cace, ICCV), *De la indicatorii sociali la indicatorii etnici* (Adrian – Nicolae Furtună).

Secțiunile cinci, *Capital social, comunități și dezvoltare comunitară* (moderator dr. Bogdan Voicu) și șase, *Schimbarea valorilor sociale: un model al convergenței* (moderator dr. Mălina Voicu) au reunit 17 prezentări susținute de cercetători și cadre didactice de la Academia Română, Universitatea din București, Universitatea Babeș-Bolyai, Universitatea din Sibiu, Universitatea 1 Decembrie, Universitatea din Craiova, Universitatea Petre Andrei și Universitatea Petru Maior. Tema dezvoltării locale comunitare a fost abordată în prezentările: *Dezvoltare comunitară la D. Gusti* (Zoltan Rostas, Universitatea București), *Accesul autorităților locale la fonduri europene* (Manuela Sofia Stănculescu, Monica Marin, Daniela Tarnovschi, ICCV) și *Dimensiunea participativă a dezvoltării locale* (Claudia Petrescu, ICCV). Perspective asupra capitalului social și asupra valorilor, în societatea contemporană au fost prezentate, printre alții, de Horațiu Rusu și Mircea Comșa (Universitatea Lucian Blaga din Sibiu/ Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca) – *20 years in the mirror? Value change in Eastern and Western Europe across time and nations*; Claudiu Tufiș (ICCV) – *Profiluri valorice ale simpatizanților partidelor politice în România*; Mălina Voicu (ICCV) – *Efectele democratizării asupra valorilor de gen. Studiu comparativ asupra a 19 state europene*; Laura Nistor (Universitatea Babeș-Bolyai) – *Buni cetățeni sau blatiști? Considerații privind valorile față de mediul înconjurător pe baza EVS*; Bogdan Voicu (ICCV) – *Social capital and postcommunism*.

Dr. Monica Șerban (Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română) a moderat secțiunea dedicată migrației internaționale (*România – o țară a migranților*). Dintre lucrările prezentate enumerăm: *Xenofobismul. Libertate și confuzie în orientarea tineretului post-decembrist* (Gheorghită Geană, Universitatea București), *Traectorii ocupaționale ale românilor din Spania* (Paula Tufiș, ICCV), *Capitalul uman al emigranților români – o abordare cantitativă* (Monica Roman și Bogdan Ileanu, ASE București), *Romanian migrants to Spain: in or outside the migrant networks – a matter of time?* (Monica Șerban și Bogdan Voicu, ICCV).

Secțiunea *Familia românească azi* (moderator: prof. univ. dr. Cornelia Mureșan, Universitatea Babeș-Bolyai) s-a bucurat de o participare numeroasă ce s-a concretizat în comunicări ce au analizat familia și politicile familiale, în contextul mai larg al societății românești în schimbare. Secțiunea dedicată politicilor sociale în asistența socială (moderator prof. univ. dr. Elena Zamfir, Universitatea de Vest din Timișoara) a reunit 18 comunicări, dintre care menționăm: *Strategia de la Lisabona: noi direcții în contextul crizei economice* (Simona Stănescu, ICCV), *Ancheta socială, componentă a procesului de asistare* (Simona Bodogai, Universitatea din Oradea), *Politici de acțiune socială bine conduse pentru servicii de calitate* (Maria Constantinescu, Cornel Constantinescu, Universitatea din Pitești), *Locul comun al coabitării active* (Vasile Burtea, Universitatea București), *Managementul calității învățământului: standarde de formare în asistența socială* (Elena Zamfir, Universitatea de Vest din Timișoara).

Panelul *Criminalitatea – tendințe și factori de risc* a fost moderat de prof. univ. Dr. Dan Banciu (Universitatea București) și dr. Ecateriana Balica și a reunit 15 comunicări ce au analizat devianța și criminalitatea în societatea românească. Secțiunea *dimensiuni ale intelligence-ului academic în domeniul calității vieții* (coord. Lect. dr. Sorin Gabriel Sebe, Universitatea București și Sorin Matei, TNS CSOP) a cuprins comunicări din aria științelor politice, studiilor de securitate și geopoliticii, în timp ce la secțiunea *Dimensiunea morală a societății* (moderator: prof. dr. Vasile Morar) au fost prezentate șapte comunicări ce au analizat relația dintre morală și realitatea socială din România de după 1990, iar secțiunea *Justiție socială și calitatea vieții* (prof. dr. Corina Dumitrescu, Universitatea Creștină Dimitrie-Cantemir) a fost dedicată comunicărilor ce au analizat, sub aspect juridic, realități și probleme sociale contemporane.

Conferința *România după 20 de ani: schimbări și probleme sociale. Calitatea vieții încotro?* organizată de ICCV a avut un dublu scop. Conferința și-a propus să faciliteze cadrul de realizare și diseminare a analizelor sociologice asupra stării României, la două decenii de la schimbările din 1989, urmărind conturarea aspectelor semnificative consemnate în evoluția recentă a societății românești și a calității vieții populației.